

'Muista lausua - Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaki - Lausunnot 11.heinäkuuta mennessä'

ERITTÄIN TÄRKEÄ - Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaki - Lausunnot 11.heinäkuuta mennessä

YM 16.5.2025 Tiedote

Alueidenkäytön suunnittelua koskevat säännökset uudistetaan pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti. Esityksestä uudeksi alueidenkäyttölaki voi antaa lausuntoja 11. heinäkuuta saakka.

Alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset. Uudistuksella pyritään edistämään muun muassa kaavoituksen sujuvuutta, kaupunkien ja kuntien kasvua, riittävää asuntotuotantoa, yritysten kilpailukykyä sekä Suomen houkuttelevuutta investointikohteena.

“Alueidenkäyttölain uudistuksella vauhditamme kasvun ja investointien saamista Suomeen. Tuomme lainsäädäntöön muun muassa maanomistajan aloiteoikeuden ja kumppanuuskaavoituksen, kevennämme muutoksenhakuoikeuksia ja sujuvoitamme kaavoitusprosesseja lukuisin muin tavoin. Toimivat kaavoitusprosessit ovat olennaisessa roolissa investointien edistämisessä ja kuntien kehittämisessä”, sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala.

Kaavoitukseen kevennyksiä

Esityksessä ehdotetaan, että maakuntakaavan tehtäviä ja oikeusvaikutuksia rajattaisiin. Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevaa sääntelyä kevennettäisiin. Lakiin lisättäisiin säännökset asemakaavan ja yleiskaavan yhteiskäsittelystä, maanomistajan yleiskaavaa ja asemakaavaa koskevasta aloiteoikeudesta sekä kunnan mahdollisuudesta antaa asemakaavaa tai yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan valmisteltavaksi.

Muutoksenhakuoikeus asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä rajattaisiin niihin, joihin kaava välittömästi vaikuttaa. Rekisteröidyillä yhteisöillä olisi tiettyjä laissa mainittuja tilanteita lukuun ottamatta valitusoikeus vain, jos ne ovat tehneet muistutuksen asemakaavaehdotuksesta. Lisäksi kaavoitusmenettelyä yksinkertaistettaisiin.

Tuulivoimalle vähimmäisetäisyys asutukseen, aurinkovoiman rakentamista ohjaavat säännökset lakiin

Esityksellä ohjataan tuulivoiman sijoittumista erityisesti maakuntakaavoissa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Maakuntakaavoituksessa huomioidaan esimerkiksi kuntarajat ylittävät vaikutukset laajasti, mikä vahvistaa tuulivoiman sosiaalista hyväksyttävyyttä. Silloin, kun tuulivoimarakentamista ohjaava yksityiskohtaisempi kaava ei sijoitu maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueelle, vähimmäisetäisyyden asutukseen olisi oltava kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus. Etäisyysvaatimuksesta voitaisiin poiketa maanomistajien suostumuksella.

Esityksessä ehdotetaan, että lakiin lisättäisiin aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskevat säännökset. Jatkossa vähintään kymmenen hehtaarin kokoisten aurinkovoimaloiden rakentaminen edellyttäisi aina kaavoitusta. Suuria aurinkovoimaloita rakennetaan yhä enemmän ja säännöksillä pyritään edistämään aurinkovoimarakentamista ympäristön kannalta kestävästi.

Ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden huomioiminen mukaan kaavojen sisältövaatimuksiin, vahvistusta maanomistajan asemaan

Kaavojen sisältövaatimuksissa korostettaisiin nykyistä enemmän ilmastonmuutoksen hillintää ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden huomioimista. Nämä olisi lain mukaan huomioitava kaavan laadinnassa.

Maanomistajien asemaa vahvistettaisiin siten, että kunnan olisi tietyissä tilanteissa korvattava kaavan suojelumääräyksestä johtuva metsätalouden harjoittamisen rajoitus, jos rajoituksesta aiheutuisi vähäistä suurempi taloudellinen menetys.

Suurimpien kaupunkiseutujen yhteistyötä alueidenkäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän suunnittelun yhteensovittamisessa vahvistettaisiin.

Uuteen alueidenkäyttölakiin sisältyvät alueidenkäytön suunnittelua koskevat säännökset. Voimassa olevan alueidenkäyttölain (entinen maankäyttö- ja rakennuslaki) nimi muuttuu laiksi kaavojen toteuttamisesta. Laki kaavojen toteuttamisesta tulee sisältämään muun muassa maapolitiikkaa, tonttijakoa ja yleisten alueiden rakentamista koskevat säännökset.

Linkki lausuntopalveluun:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation...>

Alueidenkäyttölaki hankkeesta, ml taustaselvityksistä ja eri tahojen (mm. EK) aiemmat lausunnot suojaetäisyydestä löytyvät seuraavasta - huomatkaa kuitenkin, että tällä sivulla ei vaikuta olevan päivitettyä hallituksen esitystä yms: <https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM057:00/2023>

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.ym@gov.fi tai postitse osoitteeseen PL 35, 00023 Valtioneuvosto.